

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne izvenredne nedelje in praznika. — Inzerati do 80 petič vrst & Din 2, do 100 vrst & Din 2.50, od 100 do 300 vrst & Din 3, večji inzerati petič vrsta Din 4.— Popust po dogovoru, inzeratni davek posebej. — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 14.—, za inozemstvo Din 25.—, Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA. Knašjeva ulica št. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 7 — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 — CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 651, podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 10L, SLOVENJ GRADEC, Slomškov trg 5. — Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351.

Rusija in nemška akcija na Balkanu Komunike uradne sovjetske agencije Tass

V Moskvi izjavljajo, da prihajajo nemške čete v Bolgarijo brez vednosti in brez pristanka ruske vlade in da se

Bolgarija nikoli ni obrnila v tem vprašanju na Sovjetsko zvezo

MOSKVA, 13. jan. AA. V Moskvi je bilo objavljeno tole uradno poročilo Tassa:

Inozemski tisk se sklicuje na nekatere kroge v Bolgariji, ko objavlja poročila, da je del nemških čet že prišel v Bolgarijo in da se prihod teh nemških čet v Bolgarijo nadaljuje z vednostjo in soglasnostjo Sovjetske zveze. Prav tako poročajo iste novice, da je bolgarska vlada za prehod nemških čet skozi Bolgarijo dobila pritrdilni odgovor sovjetske vlade.

Tass je pooblaščen izjaviti:

1. Če so nemške čete resnično v Bolgariji, ali pa če se je pomikanje njihovih čet v Bolgarijo dejansko začelo, tedaj se je vse to zgodilo in se dogaja brez vednosti in brez pristanka Sovjetske zveze, ker z nemške strani nikdar ni bilo Sovjetski zvezi postavljeno upravljanje bivanja ali premikanja nemških čet v Bolgariji.

2. Poudariti je treba, da se bolgarska vlada nikdar ni obrnila na Sovjetsko zvezo v upravljanju prehoda nemških čet v Bolgarijo in zato tudi od sovjetske vlade nikdar ni mogla dobiti kakšnega takega odgovora.

Bolgarija na razpotju

Minister Gabrovski o ciljnih bolgarske zunanje politike
Vloga bolgarske vojske v sedanjem položaju

Sofija, 13. jan. e. Notranji minister Gabrovski je na včerajšnjem velikem shodu v Plovdivu označil naslednje cilje bolgarske zunanje politike:

1. Ohranitev edinstva in neodvisnosti bolgarske države;
 2. ohranitev življenjskih pravic bolgarskega naroda in
 3. preprečenje vstopa Bolgarije v vojno.
- Da bi izvedla te tri cilje svoje zunanje politike mora Bolgarija ohraniti dobre odnose z vsemi velesilami in s svojimi sosedi. Najvažnejše sredstvo zunanje politike v sedanjih časih pa je potrebna pazna narodni obrambi.
- V podobnem duhu so govorili tudi finančni minister Božilov v Burgasu, prometni minister Goranov v Lomu in trgovinski minister Zagorjanov.

Zakaj je govoril Filov

Sofija, 13. jan. e. (Europa Press). Govor ministrskega predsednika Filova v Rusčuku je imel namen, da na eni strani poudari nadaljevanje dosedanje zunanje politike bolgarske vlade, na drugi strani pa, da pripravi bolgarski narod na vse dogodke, ki bi se lahko zgodili.

Hkrati je hotel predsednik obračunati s kritiki bivših političnih strank in je poudaril velike uspehe, ki jih je dosegel izvenstrankarski režim od leta 1934 dalje. Med te uspehe spada dosega ravnotežja v državnem proračunu. Vojaške potrebe so bile izpolnjene brez prevelikega angažiranja aktivnega proračuna. Davki so se sicer zvišali, toda ta zvišanja so bila razdeljena. Kljub izgubi velikega števila zunanji trgov, se je bolgarski izvoz povečal. Narod in vojska sta danes z majhnimi izjemami preskrbljena z vsem, kar je potrebno za življenje. Iz Bolgarije se izvažajo vse tisto blago, ki ni potrebno državi in vojski.

V zadnjih dveh letih je bolgarska vlada storila vse, da spravi vojsko v stanje, v katerem je bila poprej. Iz lastnih sredstev so bile nabavljene uniforme in orožje. Vojska je mnogo boljše preskrbljena kakor je bila med balkanskim in svetovno vojno. Prav tako je zagotovljena tudi preskrba rodbin vojaških obveznikov. Predsednik Filov je izjavil o bolgarski vojski: Ni danes dovolj pravičnosti, temveč je poleg tega potrebna tudi podpora vojaške sile. Bolgarija se ni strašila nobenih žrtev, samo da bi mogla uporabiti svojo vojsko kot činitelja v zunanji politiki.

Pisanje bolgarskega tiska

Sofija, 13. jan. AA. (Stefani). Bolgarski tisk ostro napada Anglijo in jo dolži, da je šla v vojno zaradi tega, da bi ohranila angleško nadoblast v svetu. »Slovo« naštevata države, ki so postale žrtve angleškega prijateljstva in dodaja, da se Bolgarija lahko dobro spominja zahrbtnega in nesumiljenega egoizma Anglije. »Zora« poudarja važnost sodelovanja Sovjetske unije z državami osi. »Utro« piše o novi poti, po kateri gresta Nemčija in Italija, ko hoteta obnoviti Evropo. Pri tem dodaja, da Bolgarija nima namena oddaljiti se od

svoje politike prijateljstva z državama osi in s Sovjetsko zvezo.

Uradni italijanski glas o bolgarski politiki

Rim, 13. jan. i. Stališče Bolgarije zbuja tudi v Italiji vedno večje zanimanje in v zvezi s tem uradno glasilo italijanskega zunanjega ministrstva »Relazioni Internazionali« podrobno opisuje evolucijo bolgarske zunanje politike od začetka sodanje vojne do danes. Med drugim navaja list:

Dejansko se je ta politika dosledno razvijala kakor pod vlado Kiosevanova od 16. februarja 1939 dalje, ko je bila sestavljena vlada dr. Filova. Prvi konkretni rezultat te politike je bila teritorialna revizija v korist Bolgarije na podlagi rumunsko-bolgarskega sporazuma v Kriovji. Poprej je imel Filov sestanek z Ribbentropom.

Prijateljstvo, ki ga Bolgarija goji do velike slovenske države, od katere jo sedaj deli samo koridor v severni Dobruži, je bilo na ta način spravljeno v sklad z orientacijo bolgarske politike nasproti Rimu in Berlinu. K temu so pripomogli odnosi osi z Moskvo. To je tudi potrdil nedavni obisk Molotova v Berlinu. Tako je lahko Sofija orientacijo svoje politike do držav osi vzporedno povezala s prijateljsko orientacijo nasproti Rusiji, s katero jo veže krvno bratstvo.

Ko je izbruhnila vojna med Italijo in Grčijo, je Bolgarija jasno zavzela svoje stališče, poudarjajoč svoje miroljubne namene do vseh balkanskih sosedov. Seveda je morala pri tem računati na zadržanje Turčije, ki je ostala še nadalje v stikih z Anglijo in kazala simpatije do Grčije. Politika Bolgarije do Jugoslavije je ostala čvrsto vezana na pakt o večnem prijateljstvu.

List nato podrobno opisuje vse faze diplomatske aktivnosti v zadnjih dveh mesecih, sestanke raznih politikov in diplomatov in na koncu poudarja, da je zunanji minister Popov nedavno zopet naglasil da ostane bolgarska politika nespremenjena in da se ni zgodil ničesar, kar bi lahko vplivalo, da bi Bolgarija spremenila svoje dosedanje zadržanje.

V srečo se sestane sestanek

Sofija, 13. jan. e. Po božičnih počitnicah se sestanek spet sestane 15. januarja in bo nadaljevalo razpravo o načrtu državnega proračuna za leto 1941-42. Proračunska razprava mora biti končana najkasneje do 27. januarja.

Ameriško in angleško mnenje o nemških namerah

Washington, 13. jan. s. (Ass. Press). Ameriški general Strong, ki se je pred meseci mudil kot član ameriške vojaške misije v Angliji, je izrazil včeraj mnenje, da bo morala Nemčija v kratkem poseči k

odločilnim vojaškim operacijam, ker bo sicer prčelo nemški vojski primanjkovati bencina.

London, 13. jan. s. (Reuter). Podtajniki angleškega ministrstva za prehrano je izrazil včeraj v nekem govoru, da je pričakovati v kratkem odločilne nemške vojaške akcije, ker Nemčija zaradi vedno večje ameriške pomoči Angliji in zaradi angleške blokade ne more več dolgo čakati Nemci bodo zato po mnenju govornika poskušali bodisi z invazijo Anglije, ali pa bodo podvezli vojaške operacije na jugovzhodu Evrope.

Vojaška konferenca v Ankari

Ankara, 13. jan. s. (Columbia B. S.) Ceravno zatrjujejo angleške informacije, da vojaška konferenca med zastopniki angleške in turške vojske, ki bo te dni v Ankari, nima posebnega pomena, vendar sodijo mednarodni opazovalci, da bo ta konferenca zelo velike važnosti.

Opaženo je, da so v angleški vojaški delegaciji zelo visoke osebnosti ter da so

zastopani gen. štabi vseh treh vrst orožja, tako kopne vojske, kakor tudi letalstva in vojne mornarice. Smatrajo, da bosta konferenci sporazumeli angleško poveljstvo na Bližnjem vzhodu in poveljstvo turške vojske o koordinaciji vojaških akcij angleške in turške vojske za primer, če bi bila Turčija primorana vstopiti v vojno.

Carigrad, 13. jan. e. Iz zanesljivega vira se izve, da je imel turški zunanji minister Saradzoglu včeraj sestanek z nemškim veleposlanikom Papenom.

Vojne operacije na vseh frontah

Nemška letala so minulo noč ponovno skušala zažgati angleško prestolnico — Angleži bombardirali invazijske luke v zasedeni Franciji in severno Italijo — Grki se bližajo Tepeleniju — Angleži nadaljujejo s pripravami za napad na Tobruk

NA ZAPADU:

London, 13. jan. s. (Reuter). Letalsko in notranje ministrstvo javljata v svojem dnevničnem jutrnjem komunikatu:

V koncentričnem napadu, ki se je pričel kmalu po nastopu mraka in je trajal tri in pol ure, so vrkla sovražna letala preteklo noč več bomb na London in na več točk ob ustju Temze. Vrženih je bilo zlasti mnogo zažigalnih bomb, ki so povzročile požare in prizadele nekaj škode. Gasilski oddelki so skupno z raznimi oddelki civilne zaštite hitro obvladali položaj. Nekaj oseb je bilo pri napadu ubitih in ranjenih, toda po dosedanjih informacijah se zdi, da človeških žrtev ni bilo mnogo.

Nekaj bomb je bilo vrženih tudi na izolirane točke drugod širom države. Ti napadi pa so povzročili malo škode in malo človeških žrtev, toda v nekem mestu v južnozahodni Angliji je bilo nekaj oseb ubitih.

London, 13. jan. s. (Columbia B. S.) Enako kakor v noči na nedeljo, je bil tudi preteklo noč na London izvršen letalski napad z zažigalnimi bombami. Napad je bil končan kmalu po polnoči. Močan letalski napad je preteklo noč doživel tudi neko mesto v južnozahodni Angliji, ki pa angleško uradno poročilo, kakor običajno ne imenuje (verjetno je bil to Plymouth, op. ur.).

London, 13. jan. s. (Reuter). Sovražni bombniki so svoje napade preteklo noč osredotočili na London in okraje ob ustju Temze. Napadi so bili dokaj močni in so trajali več nego tri ure. Zopet so padale na London in okolice večinoma zažigalne bombe. Novi oddelki gasilske zaštite so skupno s poklicnimi gasilci vršili ves čas požarovalno službo, čeravno so bili zlasti zaradi številnih iztrežkov protiletalskega topništva v veliki nevarnosti. Mnogo požarov se je s požarovalnim delom posrečilo preprečiti. Nemška letala so vrzla na London več ton zažigalnih bomb, nato pa še več ton eksplozivnih bomb. Slednje so povzročile znatno škodo na hišah in zahtevale tudi nekaj človeških žrtev. V splošnem pa je obramba kmalu obvladala položaj.

Ob ustju Temze je trpelo zlasti eno izmed mest, kjer je padlo mnogo zažigalnih bomb, ki so povzročile dokaj škode. Požari pa so bili skoraj vsi že v teku pol ure pod kontrolo. Tudi neko mesto v okolici Londona je bilo napadeno. Tu je pomagalo zlasti mnogo novih gasilskih tujačev ter so bili požari uspešno preprečeni.

Drugod v Angliji je bila noč v splošnem razmeroma mirna. Napadane so bile nasebine tudi v dolini reke Mersey.

Opaženo je bilo, da so ponekod stobila preteklo noč v akcijo nočna angleška lovška letala.

Z bombami in letaki na Turin

London, 13. jan. s. (Reuter) Letalsko ministrstvo javlja:

Bombniki angleškega vojnega letalstva so izvedli preteklo noč napade na objekte v severni Italiji, kakor tudi na invazijske luke in letališča v zasedeni Franciji.

London, 13. jan. s. (Reuter). Letalsko ministrstvo javlja, da so tudi preteklo noč angleška letala napadla vojaški arzenal v Turinu. Vrženih je bilo mnogo zažigalnih in eksplozivnih bomb. Povzročenih je bilo mnogo požarov, ki so jih videli angleški letalci še iz znatne daljave ob povratku po napa-

London, 13. jan. s. (Reuter) K napadu angleških bombnikov na Turin v noči na nedeljo poročajo, da so angleška letala bombardirala predvsem veliki turinski vojaški arzenal. Letala pa so metala tudi letake z nedavnim Churchillovim govorom italijanskemu narodu. Angleški piloti pripovedujejo, da jih je pri prehodu čez Alpe sprejel ogenj protiletalskega topništva že ob južnih obronkih Alp. Dosegli tu protiletalski topovi še niso bili opaženi.

Alarm v Švici

Bern, 13. jan. s. (Columbia B. S.) Davi so bila nad Švico zopet opažena neznana tuja letala. V Zenevi, Curihu in nekaterih drugih mestih je bil letalski alarm. Smatrajo, da so preletela Švico angleška letala, ki so izvedla nov napad na severno Italijo.

V ALBANIJU:

Atene, 13. jan. s. (Columbia B. S.) Po informacijah z bojišča v Albaniji se zdi, da bodo Grki v najkrajšem času zasedli cesto v Tepeleni. Grška vojska, ki prodira po dolini reke Vujuše, po zasedbi Klisure dalje proti severozapadu, ogroža sedaj Tepeleni tudi z boka. Že prej so grške čete po dolini reke Drinos prodrle v neposredno bližino mesta.

Atene, 13. jan. s. (Ass. Press). Po grških informacijah so se glavni boji na bojišču v Albaniji razvijali včeraj v okolici Tepelenija. Zasebna poročila javljajo o velikih uspehih grške vojske, vendar še ni uradnega poročila, da bi bil Tepeleni tik pred padcem.

Grki tudi javljajo, da so italijanske čete, ki so izpraznile Klisuro, še vedno umakale. Več sto motornih vozil in tankov, naloženih z vojaštvom in vojnim materialom, so opazila grška letala na cesti severno od Klisure. Letala so italijanske motorizirane konvoje ponovno uspešno napadla z bombami in strojnimi ognjem.

Na nekem sektorju bojišča, ki ga pa v grških uradnih krogih ne označujejo točneje, so grške čete izvedle v težavnem terenu včeraj uspešne napade ter so pregnale Italijane iz utrjenih postopank. Verjetno se tudi to poročilo nanaša na boje pri Tepeleniju.

Grško vojno poročilo

Atene, 13. jan. s. (Atenska tel. ag.) Grški generalni štab javlja v svojem sporočilu 78. vojnem poročilu:

Naše patrulje in topništvo so bile aktivne. Zajeli smo več sovražnih vojakov. bombardiranje drača

Poročila z naše meje

Bitolj, 13. jan. e. Na severni italijansko-grški fronti v področju Podgradca je včeraj dan potekel brez velikih dogodkov. Ob izvru reke Skumbe so bili boji manjšega pomena. Na tem odseku so se Italijani koncentrirali in so nekoliko premaknili svoje črte iz strateških razlogov. Italijani se še močno upirajo in dobivajo nova ojačenja.

Djevdjelija, 13. jan. e. Po vesteh iz Grčije na odseku pri Klisuri včeraj ni bilo večje aktivnosti. Gorski vrhovi okrog Tepelenija so pokriti z visokim snegom, ki ovira premikanje čet. Poleg tega pa se Italijani v teh močno utrjenih položajih krepko upirajo. Zaradi padca Klisure je znatno ogručeno italijansko desno krilo na obojni fronti, ki brani Tepeleni, zlasti z

levega boka, ker je pri Tepeleniju ostalo v ozadju. Zato sodijo, da bodo Italijani spremenili fronto in zavzeli nove položaje. Grški listi poudarjajo, da bodo odslej operacije na osrednji fronti intenzivnejše. Ker je sneg visok in mraz vedno hujši, se bodo v glavnem vršile gverilske akcije, kakor se je to večinoma dogajalo dosedaj.

Bombardiranje Drača

Solon, 13. jan. e. »United Press« izve, da so angleška in grška letala snoči trikrat napadla Drač. V pristanišču je bila napravljena velika škoda in izbruhnil so požari v skladišču nafte.

Neznana letala nad Atenami

Atene, 13. jan. s. (Columbia B. S.) Preteklo noč je bil v Atenah letalski alarm. Nad mestom so bila opažena letala neznane narodnosti, ki pa niso metala bomb. Po enournem alarmu je bil dan znak, da je nevarnost minila.

Nemški letalci na Siciliji

Katanija, 13. jan. AA. (Stefani). Prefekt Katanije je včeraj priredil velik sprejem na čast nemškim letalcem, ki pripadajo 10. letalskemu zboru. Sprejemu je prisostvoval poveljnik in številni nemški častniki, predstavniki italijanske vojske in mestnih oblasti ter druge ugledne osebe. Sprejem je potekel v prisrčnem ozračju ter toplih manifestacijah prijateljstva med silama osi. Vzklkali so italijanskemu kralju in cesarju, Hitlerju ter Mussoliniju.

Preprečen napad na Malto

Kairo, 13. jan. s. (Reuter). Z Malte poročajo uradno, da so včeraj formacije sovražnih bombnikov poskušale napasti otok. Letala so se približala na več točkah obalam Malte, umaknila pa so se takoj, ko je stopilo protiletalsko topništvo v akcijo. Tudi angleška lovška letala so takoj intervenirala, vendar se letalske bitke niso razvile, ker se sovražna letala angleškim letalom niso dovolj približala.

V LIBIJI:

Kairo, 13. jan. s. (Reuter) Iz včerajšnjega kratkega angleškega vojnega komunikata je razvidno, da Angleži nadaljujejo s pripravami za napad na Tobruk. Zasebna poročila javljajo, da angleško topništvo mesto nevarnostno obstreljuje ter da dovažajo Angleži še vedno nove topove. Poročila pravijo tudi, da se angleška vojska Tobruku približuje že na prav majhno razdaljo pri čemer krijejo čete številne patrulje angleških lovskih letal.

Angleško letalstvo sistematično bombardira zlasti vsa letališča med Tobrukum in Benghazijem. V noči na nedeljo je bilo posebno močno napadeno letališče v Bombi. Tam je tudi važno oporišče italijanskih aeroplanov, ki je bilo z napadom hudo prizadeto. Piloti angleških lovskih letal poročajo, da so na mnogih letališčih zapadno od Tobruka opazili večje število uničenih italijanskih letal.

Zdi se, da se bodo v kratkem razvili važni boji tudi okoli italijanske železnice Giarrub, ki leži 250 km južno od Tobruka v puščavi. Italijanska posadka v Giarrubu šteje približno eno brigado. Po poročilih iz angleških vojaških krogov je Giarrub še sedaj popolnoma obkoljen in je Italijanom

Nadaljevanje na 2. strani

Kino Matica, tel. 22-41
 Predstave danes ob 16., 19. in 21. uri
PAULA WESSELY
 gani vse do solz
 v pretresljivi ljubavni drami:

Nieno življenje

BALALAJKA Predstave danes ob 16., 19. in 21. uri
 KINO UNION — TELEFON 22-21

zlasti odrezana edina karavanska cesta proti severozapadu. Angličani bi Giarabub že lahko zavzeli z bombardiranjem iz letal in topništva, niso pa bombardiranja doslej izvedli, ker je v oazi več znamenitih muslimanskih svetih, ki jih Angličani nečejo porušiti. Italijanska posadka v Giarabub pa se bo kljub temu prej ali slej morala predati, ker ji bo zmanjkalo živeža in vojaškega materiala. Z vodo je oaza dobro preskrbljena.

Haile Selassie v Khartumu
 Kairo, 13. jan. s. (Ass. Press.) Davi je bilo v glavnem mestu Sudana Khartumu objavljeno, da se tam mudi bivši abesinski cesar Haile Selassie.

Poluradna poročila dodajajo, da je abesinski cesar v Khartumu že več mesecev ter ima tam svoj začasni dvor. Haile Selassie sprejema v Khartumu stalno abesinske poglavarje in druge svoje pristaje iz

Abesinije, ki prihajajo na njegov dvor iz 500 km oddaljene Abesinije. Te Abesince v Khartumu opremljajo z angleškimi orožjem ter jim dajejo instrukcije za uporabi škof gibanje v Abesiniji, nakar se vračajo v svoje domove ter organizirajo upore v Abesiniji.

Haile Selassie je prispel v Sudan že v juliju preteklega leta z angleškim vojaškim letalom iz Londona. Odtlej mu je baje izrazilo vdanost že mnogo abesinskih plemenskih poglavarjev.

**MAL' POLOZI DAR
 DOMU NA OLTAR!**

Tudi republikanci za Rooseveltov predlog

Važne izjave bivšega predsedniškega kandidata Wilkieja, ki bo v kratkem odpotoval v Anglijo

New York, 13. jan. s. (Ass. Press.) Bivši republikanski predsedniški kandidat Wendell Wilkie je sredi objavil izjavo, v kateri pravi, da je proučil Rooseveltov zakonski osnutek za posoditev vojnega materiala Angliji in njenim zaveznicem ter da je osebno prepričan, da mora kongres ta osnutek z nekaterimi spremembami odobriti.

Wilkie pravi dalje v svoji izjavi, da je sedanjih trenutkih eden najkritičnejših v zgodovini. Za Zedinjene države ni problem samo v tem, da ostane Amerika izven vojne, temveč tudi v tem, da ostane v njej izven Amerike. Demokracija pravi Wilkie, je v nevarnosti. Napačno je mnenje onih, ki trdijo, da varnost Zedinjenih držav ne bi bila prizadeta z eventualnim anglekim porazom. Nasprotno bi bila v primeru angleškega poraza prizadeta Amerika ne samo vojaško, temveč tudi gospodarsko. Wilkie pa je še kljub vsemu izrazil prepričanje, da se bo posrečilo ohraniti Zedinjene države izven vojne.

Wilkie je v svoji izjavi tudi sporočil, da bo v kratkem z letalom odpotoval v Anglijo, da prouči položaj v Angliji. Imel bo razgovore z vodilnimi angleškimi osebami. Wilkie je dejal, da bo njegovo potovanje v Anglijo popolnoma zasebna zadeva. Računajo, da bi ostal Wilkie v Angliji dva do tri tedne.

Wilkiejeva izjava bo gotovo zelo vplivala na položaj v reprezentančni zbornici in v senatu. Razen manjše skupine izolacionistov bodo sedaj tudi republikanci podprli Rooseveltov zakonski osnutek o posoditvi vojnega materiala Angliji. Napovedujejo da bo reprezentančna zbornica že konec prihodnjega tedna odobrila Rooseveltov zakonski osnutek.

London, 13. jan. s. (Columbia B. S.) Wilkiejeva izjava da namerava v kratkem osebno priti v Anglijo je bila v angleških uradnih krogih pozdravljena ter se našle la na odobravanje. Vendar je po angleški krog nad Wilkiejevim prihodom v Anglijo presenečen ter je opazil v angleških krogih tudi začudenje, kakšni vzroki so privedli Wilkieja do odločitve, da se napoti osebno v Anglijo.

Delavska federacija za Rooseveltov zakon

Washington, 13. jan. s. (Ass. Press.) Ameriška delavska federacija, ena izmed obeh velikih delavskih strokovnih organizacij v Zedinjenih državah je objavila sredi izjavo, v kateri poziva kongres naj sprejme Rooseveltov predlog za posoditev vojnega materiala Angliji in njenim zaveznicem. Izjava pravi dalje, da je ameriško delav-

stvo pripravljeno doprinesiti žrtve za nacionalno obrambo.

Protiletalska zaklonišča v Zedinjenih državah

New York, 13. jan. s. (Columbia B. S.) Iukazišne oblasti so odredile prve priprave za organizacijo protiletalskih zaklonišč v New Yorku. Tudi v vseh drugih obalnih predelih v Zedinjenih državah tako ob atlantski kakor ob pacifiški obali bodo pričeli v kratkem organizirati protiletalska zaklonišča.

Kuba na strani Zedinjenih držav

Havana, 13. jan. s. (Ass. Press.) Na posebni seji kubanske vlade je večeri ministrijski predsednik Saradriges v imenu predsednika republike polkovnika Battista, sporočil, da bo Kuba stopila ob strani Zedinjenih držav v vojno za svobodo demokracije in pravico, če bi okoliščine to zahtevale. Ministerski predsednik je dalje sporočil, da je kubanska vlada že podvela izredne varnostne ukrepe, med drugim tudi ukrepe proti tuji propagandi na Kubi, ki nasprotuje demokratski ureditvi države.

Dijaštvo prosi

Ljubljana, 13. januarja. Dijaki izven Ljubljane imamo s študijem mnogo večje težave kakor naši tovariši v Ljubljani. Slabe zveze, razne zamude vlakov, draga prehrana itd. nam preprečujejo, da bi delali tako, kakor bi sami radi. Vendar je do sedaj še šlo. Priznati smo domov sredi popoldneva in dobili kosilo doma, če ne svežega, pa vsaj pogretega. Sedaj pa so se z ukinitvijo nekaterih vlakov naše razmere tako poslabšale, da skoraj ne bo mogoče vzdržati. Namesto popoldan bomo prišli domov pod večer, do tedaj pa bomo morali postajati po temnih, smrdljivih in polnih čakanj. Ne da bi se mogli učiti in pripravljati za naslednji dan. Brez kosila, ki je povsed predrago, kruha pa najbrž niti ne bomo mogli kupovati, se v takih prostorih, kjer je poleg drugega še nevarnost raznih boleznih, tako utruditi, da potem ne moreš študirati niti doma, kar ima za posledico nazadovanje v šoli.

Zato dijaki, ki se vozimo po gorenski progi, prosimo železniško direkcijo, da zopet uvede vlak, ki je vozil iz Ljubljane ob 13.28. Upamo, da bo naša tako upravičena prošnja tudi uslišana.

Utopljenke še niso našli

Krško, 12. januarja. Pred dobrimi desetimi dnevi je v duševni zmedenosti skočila s krškega mostu v Savo 30letna Marija Buršič, žena mehanikarskega mojstra na Vidmu. Dne 3. t. m. zjutraj je zapustila svojega moža in štiri neprekinjene otročke ter na tistem odšla z doma. Delavec Jože Hodnik, ki je bil na poti v tovarno celulozo na Vidmu, je našel, kako je nekaj padlo v vodo. Ko pa je prišel na most, je našel tam samo ženski plašč in čevlje. Takoj je obvestil o tem oblasti, ki so dopolnilne ugotovile, da je skočila v vodo Marija Buršičeva, ki je pustila doma tudi poseljeno pismo, v katerem pravi, da gre v smrt, ker se počuti na svetu nesrečno.

Zakonca Buršič sta žvela mistno zkonko življenje, a od zadnjega mistiona pred dvema mesecema se je ena močno izpremenila. Vedno zamišljena je snovala svoj sklen, čeprav so jo mož in prijatelji vedno tožili, kar pa je ostalo vse zaman. Klub vestnemu iskanju Buršičeve še niso mogli najti.

Pet vlomilcev pod ključem

Krško, 11. januarja. Te dni so raški orožniki prignali v sodne zapore v Krškem pet ljudi. Po dolgem zasledovanju se jim je posrečilo prijti družbo mladih nepridipravov, ki so vlamljali v zidance in odnašali že tako skromen pridelek vina. Arretirani so bili bratje Vajdič, in sicer Franc, Justin in Martin ter Franc in Miško Čerušek. Tudi ženska je bila v tej družbi in je osumljenem prav privedla pomagala peč kokiši in začne, seveda ukradeno, da so potem laže popili ukradeno vino.

Najraje so vlamljali v vinke hrane, ki so sicer letos bolj slabo založeni, zato je po vino dražje. Razen po vino pa so prav pridno posegali tudi po živilih, ki so jih imeli ljudje shranjene po zidanih. Tako so poskušali odpeljati Mariji Povhovi iz

Planine celo prašča, a so bili k sreči prepodeni, zato pa so se naslednjega dne vrnili ter ji odnesli okrog 200 kg krompirja, čez nekaj dni pa spet 150 litrov rdečega vina. Sploh so imeli Povhovo zelo na p. ki. Prav tako so odpeljali Jožetu Stribarju iz Česnje 150 litrov rdečega vina, Janezu Soncu iz Planine nekaj sto kilogramov krompirja, Ani Jančevci iz Planine 100 kg koroze in Alojziju Leksetu iz Pijane gore 80 kg fižola. Če pa so naleteji na denar, se tudi tega niso branili, kar lahko potrdi Marja Lekše, kateri so odnesli 800 d. in. Te tatvine družba, ki je imela svoj sedež v

Novi gori pri Sv. Duhu, priznava. Skupno škodo, ki so jo povzročili v zadnjih dveh mesecih s tatvinami, cenijo približno na 17.000 din.

Vina, ki je bilo v prvi vrsti njihov plen, so nekaj popili, ostalo pa so ali sami nosili v Trbovlje in bližnje kraje, ali pa so ga prodali raznim prekupovalcem. Preiskava bo ugotovila, koliko tatvin gre prav za prav na račun te družbe in koliko na račun druge, ki prav tako vlamlja v zidance, pa se še skriva. Bajje pa so orožniki tudi tej že za petami.

Nedeljski sportni pregled

Zimskosportne igre KID na Jesenicah — Društvo sportne prireditve

Ljubljana 13. januarja. KID na Jesenicah je v soboto in večer priredila III zimsko sportne igre, ki so bile prava revija elite naših zimskih sportnikov. hkrati so na pokazal da ima družba tudi za svoje nameršene in delavce velike razumevanje in da z vsemi sredstvi podpira razvoj sporta. V soboto bili tek na 18 km, na katerem je zmagal Razinger v 1:15:14 pred Smolejem v 1:15:58. 3. je bil na Knifc Jože 4. Klavnik Gregor 5. Zemva Lovro itd. V maršinskem teku na 4 km je zmagal Hrovat Ivan Lesce v 18:40. 2. Razinger J. 3. V. Kmeti. Otrli trojica na 9 km je zmagala Matrola valeniške šole KID. V soboto zvečer je bila tekma v hokeju na ledu med Ilirijo in KAC Celovčani so zmagali s 4:2. V teku na 16 km so sodelovali tudi reprezentanti posameznih mest. Zmagale so Jesenice (Razinger Tone Smolej Fr.) sledila je Ljubljana nato pa Maribor.

Včeraj dopoldne se je tekmovala na 2 km 1. Bertonec Jože 2. 074 2. Lukanc Slavko (Tržič) 3. Zvan Alojz 4. Kolbar Stanko Jesenice itd. V medmestnem ekvovanju so zasedle Jesenice prvo mesto, 2. Celje, 3. Maribor, 4. Ljubljana, 5. Tržič.

Na isti progi so tekmovali v slalomu tudi juniorji Zmagal je Stare Marjan v 1:03:2. 2. Milaj Tinček. Pri ženah je zmagala Ljorka Pračkova, 2. je bila Erika Heim. Polez tega so bile še sanklase tekme in tekme obratovodni pohodniki na skaka in tekme pod Možaklo pri katerih je med seniorji zasedel prvo mesto Pribovek Fr. 1447 točk, 2. Klavnik Karol 1413. 3. Zalokar Jože, itd. Med juniorji je zmagal Brun Bertil. Zvečer so nastopili drsalci Ilirije z umetnim drsanjem.

V Ljubljani je bila večeraj revija na tekmi med KAC in Ilirijo. Celovčani so zmagali s 5:1. Ilirija nas je večeraj nekoliko razčarala. Možstvo se je vdrlo nekoutruleno, izrazil je brez prave volje in poleta (menda je tlečala v novah je enička gostila). Edna izjema je bil Zilnik, ki pa tudi sam ni obravnil vsega. Tudi Celovčani nas niso mogli navdušiti tako kakor prejšnjega leta, deloma zaradi tega ker so je ali preveč ostro in tudi nedisiplinirano. Drevi odstopajo Ilirijani v Bukaržo, kjer bodo nastopili kot državna reprezentanca na mednarodnem hokejskem turnirju Slovaške, Jugoslavije in R. mudiče.

V Peogradu je gostoval zborniški Gradjski in izgubil proti BSK 2:1.

Smrtna nesreča

Metlika 11. januarja. V nedeljo 5. t. m. popoldne je odšel v družbi svoje županke in prijatelja na izprehod preko Krolepe Brodarje Anton, posestnika in mlinarja sin iz Rosalnica, star 27 let. Na železniškem mostu je hotel prezkusiti samokres, kodo dalec nese. Dva krat je ustrelil po vodi. Ko je pa spravljal samokres v žep, se mu je po nesreči sprožil in ga je krogla zadela v trebuh. Prvo pomoč mu je nudil metliški zdravnik dr. Mihelič, ki je takoj odredil prevoz v bolnico. Toda že nekaj ur po operaciji je nesrečni mladenček podlegel posledicam notranje izkrvavitve. V ponedeljek popoldne so pripeljali mrtvega fanta domov, kjer je bil položen na mrtvaški oter.

Pokojni je bil zaveden sin kmetске grude, šeliv in prijazen, priljubljen daleč na okrog. To je pokazala tudi njegova zadnja pot, na kateri ga je spremljalo poleg sorodnikov mnogo prijateljev in znancev.

Metliška gredba je med potjo igrala pogrebne žalostinke. Pri odprtem grobu se je v imenu vseh od pokojnega Toneta poslovil in izrekel sožalje staršem in sorodnikom bivši narodni poslanec g. Dako Makor.

Dragi Tone, počivaj v miru, naj Ti bo lahka domača zemlja, katero si tako iskreno ljubil.

sedanjo protidraginsko akcijo občine, ki so jo že lansko leto uvedle vse rudarske in industrijske občine in povdarilo porabo tesnega sodelovanja prehranjevalne urada z vsem prebivalstvom. Predvsem je bilo govora o zadostni preskrbi Trbovelj z moko. Sklenilo se je pohiteti z nabavo čim večje količine koruzne moke, ki naj bi zlasti delavcu nadoknadila nedovoljne količine krušne moke. Pek m in trgovcem so bila izdana potrebna navodila gde najpriladnejša postopanja. Naročena moka se bo vskladiščila na primernih prostorih. Prehranjevalni urad bo po zavo vilo predsednika ukrenil vse potrebno, da bodo Trbovlje v danih okoliščinah kar najbolje preskrbljene. Dobro bo, če se bo urad pri časih sestankih stalno pos etoval s trgovci, katerim so pač dobo z znane potrebe potrebnikov. Urad bo pričel v kratkem s popisovanjem trboveljskih gospodinjstev, kar se bo vršilo na občni pri Parahu na vzhodnem in zahodnem okrožju. Prebivalstvo naj v lastnem interesu s točnimi podatki podpira delo urada, ki ima predvsem nalogo, da se v vsakomur deluje pravilno in enako odmerene količine življenjskih potrebščin. Realizacija je nujno potrebna ker ščit zlasti malera Slovaka. Naš industrijski kraj bo pri njeni pravilni izvedbi imel gotovo od tega le koristi.

Vloga Madžarske v karpatskem območju

Grof Teleki o zunanji politiki madžarske države, v kateri se govori toliko jezilov

Budimpešta, 13. jan. AA. (MTI) Predsednik madžarske vlade grof Teleki je izšel večeraj govorn na posvetu predsedstva vladne stranke, ki je bil v Mikolcu.

Grof Teleki se je predvsem zahvalil, da madžarski narod lahko s pomočjo previdnosti danes v svetu trpljenja in nesreči mirno živi. Poleg tega pa so povsod v Evropi nevarnosti in sedanja vojna je prav tako, kakor vojna v letu 1914, samo zunanji znak trenja, ki se razvija po vsem svetu. Nevarnosti niso samo stvarnega značaja, ampak so tudi duhovne in se mora zato vsi narod varovati, da ostane njegova duša močna in nedotaknjena. Madžarski narod naj smatra za svojo prvo dolžnost, da ohrani svojo samostojni značaj. Madžarski narod ima za to borbo mnogo narodnih vredin in zato je njegova dolžnost odigrati vodilno vlogo v karpatskem območju. Ni mogoče žrtvovati značaja tistega naroda,

ki se je že tisoč let preizkušal. Mi smo sedaj pred novimi nalagami in sicer na znotraj in na zunanji. Prva naša dolžnost je, da zberemo vse svoje sile in da jih postavimo na razpolago narodu, druga naša naloga pa je, da državo, v kateri se govori toliko jezikov vodimo v duhu sv. Stefana.

Kar se pa tiče mednarodne politike, pa je naša prva naloga da Madžarsko povsod predstavljamo kot neodvisno državo. Govoreč o gospodarskih vprašanjih je grof Teleki poudaril, da čuti potrebo za izvajanjem načrtnega gospodarstva, da bi se tako pripravila doba, ki bo nastopila po sedanjih vojni.

Svoj govor je grof Teleki zaključil z besedami, da veruje v boljšo bodočnost madžarskega naroda, kajti madžarski narod bo ohranil vse svoje lastnosti in tako pomagal pri obnovi Evrope, na ta način pa bo postal dragocena sestavina nove Evrope.

»Gospa ministrica« v šentjakobskem gledališču

Prisrčna proslava stotega nastopa nadarjenega igralca Ernesta Eyppera

Ljubljana, 13. januarja. Kakor z »Ujezme žanje šentjakobsko gledališče v Mestnem domu nenavadne uspehe tudi z Nušičevo »Gospo ministrico«. Pa tudi sicer je sezonski repertoar tega našega najboljšega amaterskega gledališča zelo posrečeno izbran in v velikim uspehom njegovega odličnega ansambla in njegovih režiserjev naj se pridružijo kljub težkim razmeram in nevarnostim še večji uspehi. Prevdarajšnjim in večeraj sta bili predstavi razprodani do zadnjega kotička. Ne samo »Gospa ministrica«, tudi domače prisrčno slavlje, ko je Ernest Eypper proslavil svoj stotil nastop, je privabilo poleg navdušenih stalnih gostov tudi precej novih gostov in Eypperovih oboževalcev v Mestni dom. Pred pričetkom zadnjega dejanja se je zbral na odru ves ansambel in čestital igralcu. Režiser Miran Petrovič je spregovoril, omenjajoč poštrevnost in ljubezen, ki jo kaže Eypper do amaterske gledališke umetnosti. Slavljenec je prejel le rok igralce številna lepa darila. Tudi mi se od arca iskreno pridružujemo gratulantom.

Veselolgra je navdušila občinstvo, ki se je nasmejalo od srca in izražalo svoje priznanje z navdušenim ploskanjem. Levji delež za uspeh veselolgre pripada režiserju Miranu Petroviču, še bolj kakor v poklicnem gledališču je od režiserjeve spretnosti pri amaterskih odvden celoten uspeh. Petrovič je z odlično režijo pomagal, da se je popolnoma uveljavila preizkušena, odlična »stara« greda ansambla Bučarjeva, Hanžič, Lombar, Plevelj, Lavrič in Eypper, in da so se uveljavili tudi vsi drugi, ki so bili ali manj epizodični v igri. Kakor Danec, Dmitchev, Tury, Adiček, Grzurovičeva, Dragarjeva, Strohova, Vizjak, Kramarjeva, Moser Vrhunec, Hanžičeva, Tome, Jazbinškova, Jeršin in Lotričeva, Stebri v tej veselolgi so seveda Bučarjeva, Hanžič, Plevelj, Lombar in Eypper. Ernest Eypper se je uvrstil v zadnjem času svojega udejstvovanja med najboljše v ansamblu, o katerih smo že večkrat povedali, da po odgnanosti in kakovosti svoje igre ne bi delali sramu na poklicnem odru.

Mraz zopet pritiska

Ljubljana, 13. januarja. Doslej je bil januar mnogo toplejši kakor december. Proti koncu leta o božiču je bilo nekaj dni mrzlih mnogo mrzlejših kakor navadno decembra. Po starih izkušnjah pa mraz navadno opusti do novem letu, če pritiska zadnji teden decembra. Ob tej priliki je opustil že na s. areta leta in o novem letu je zavladalo navadno topla južno vreme.

Marsko delo je pa zaman verelil da je bilo hude zime že konec ter da bo januar topel. Pred tednom smo d. bili zopet z. eg. ki za najbrž ne bo lus obral tako h. ro. Vreme se je začelo popraviati in vče aj se je zjasnilo. Zaradi jasne noči je ostalo že v večernih urah zelo hladno. Zračni tlak narašča in prihodnje dni se nam obeta oster mraz. Davi se nam je zdelo že zelo mrzlo nač zato ker smo se prešnje dni že nekoliko ravadili. Srd m. rste je znela davi minimalna temperatura -16° na periferiji in na b. lo znatno hladneja, n. pr. na letališču -20°.

Moramo biti še pripravljeno vsaj na nekaj tednov prave zime. Zdat ni nob nih želečev, da bo letošnja zima mnogo miljša od lanske kakor so nekateri pričakovali.

Baleinica

KOLEDAR
 Danes: Ponedeljek, 13. januarja: Veronika
DANASNJE PRIREDITVE
 Kino Matica: Njeno življenje
 Kino Slaga: Nasmeh areče (Shirley Temple)
 Kino Union: Balalajka
 Kino Moste: Veliki orel in Bar juga
 Kino Šiška: Antonio Adverso
 Razstava akadem. slikarja Dušana Petriča v Oberanelovi galeriji, odprta od 8. do 18.
 Klavirski koncert Branke Musula ob 20. v mali Filharmonični dvorani
 Rusko silvestrovanje ob 20. v kletnih prostorih Emone
 Oficirji ljubljanske garnizije: družabni večer ob 21. v Kazini
 Angleško društvo: predavanje profesorja na Britanskem inštitutu v Beogradu mr. Roberta o kneževini Wallis ob 18. v beli dvorani hotela Uniona
DEZURNE LEKARNE
 Danes: Mr. Bakarčić, Sv. Jakoba trg 9, Ramor, Miklošičeva cesta, 20, Murmayer, Sv. Petra cesta 73.

Snežne razmere

Poročilo Tujskoprometnih zvez v Ljubljani in Mariboru ter SPD 13. januar 1941

Podkoren, 800 m: —16, jasno, 45 cm snega, prašč;
 Erjavčeva koča na Vršču, 1515 m: —14, jasno, 70 cm snega, prašč;
 Dovje — Mojstrana, 650 m: —19, jasno, 40 cm snega, prašč;
 Bled, 501 m: —17, jasno, 10 cm prašča na 40 cm podlage, drsališče na jezeru je uporabno;
 Pokljuka, 1300 m: —18, jasno, 70 cm snega, prašč;
 Bohinj — Sv. Janez, 530 m: —14, jasno, 35 cm snega, prašč;
 Bohinj — Zagradec, 700 m: —9, jasno, 45 cm snega, prašč;
 Bohinj — Rudnica, 800 m: —14, jasno, 45 cm snega, prašč;
 Bohinj — Zlatovoz, 530 m: —13, jasno, 65 cm snega, prašč;
 Dom na Konni, 1520 m: —15, jasno, 125 cm snega, prašč;
 Skalniki dom na Voglu, 1540 m: —16, jasno, 115 cm snega, prašč;
 Gorjuše, 1000 m: —12, jasno, 55 cm snega, prašč;
 Dona na Kravcu, 1700 m: —16, jasno, 65 cm snega, prašč;
 Koča na Veliki planini, 1558 m: —15, jasno, 60 cm snega, prašč;
 Jezersko, 890 m: —17, jasno, 20 cm prašča na 15 cm podlage;
 Polževo, 620 m: —13, jasno, 16 cm prašča na 23 cm podlage;
 Kureča h. 533 m: —14, jasno, 30 cm prašča, Dom na Mrzlici, 1119 m: —12, jasno, 10 cm prašča na 25 cm podlage.

Lanska stavbna delavnost v Ljubljani

Vrednost novih poslopij je mnogo manjša kakor prejšnja leta — 355 pridobljenih stanovanj

Ljubljana, 13. januarja.

Medtem ko je bila v drugih večjih mestih v državi lani zelo živahna stavbna sezona, je bilo v Ljubljani sorazmerno ne navadno malo stavbnih del. Nepoučenih posemezniki so sicer od časa do časa razglašali, da je v Ljubljani živahno stavbno gibanje, sklicujoč se na stavbna dela na periferiji. V resnici vlada pri nas mrtvilo, ki pa se ni začelo šele lani; v Ljubljani ni nobenega pravega gospodarskega poleta. Velik dogodek je, če zidajo večje poslopje in o tem govorimo dolga leta. Medtem pa je v Beogradu nekaj vsakdanjega zidanje večjih poslopij. V drugih večjih mestih zidajo predvsem premožnejši ljudje in v velika podjetja, pri nas pa največ investirajo v stavbna dela revnejši prebivalci. Ki zidajo manjše stanovanjske hiše. Pri nas zidajo predvsem na periferiji, na cenčnih parcelah, središče pa ostaja slabo izkoriščeno, ker so v njem parcele rezervirane za večja poslopja.

Vendar se posebno preseneča na prvi pogled, da ni bila stavbna sezona boljša lani, ko je bil posebno živahen promet z nepremičninami. Človek bi pričakoval, da bodo ljudje investirali večje vsote tudi v stavbna dela, ko mnogo bolj cenijo stvarne vrednosti kakor denar. Da so pa ljudje raje kupovali stare hiše kakor zidali, si nekoliko razložimo s tem, da se marsikdo ni odločil za zidanje, ker se je bal nestalnih cen stavbnih del. Pri neprestanem podraževanju gradiva in neustaljenih mezdah namreč stavbni gospodar ne more presoditi, koliko bo stavba veljala, a podjetnik se tudi ne more obvezati, da bo hiša zidaval za vnaprej določeno proračunsko vsoto. Samo s tem si pa vendar ne moremo razložiti, zakaj marsikdo raje preplača stare poslopja, kakor da bi zidal novo hišo, ki bi bila takšna, kakršno si želi.

Za presojno stavbne delavnosti nam služijo podatki o vrednosti stavbnih del, o številu hiš in pridobljenih stanovanjih in zaidana površina ter prostornina stavb. Po sami vrednosti stavbnih del ne moremo presoditi, ali je bila stavbna delavnost

živahna ali ne, ker se cene stavbnih del spreminjajo in ker za vsa dela ni uporabljeno enako drago gradivo. Upoštevatil moramo, da so se stavbna dela lani znatno podražila. Zato nas še tem bolj preseneča, da je vrednost stavbnih del lani v Ljubljani tako majhna v primeri s prejšnjimi leti. Zbrani še niso sicer podatki za december, toda v decembru navadno ne izdajo mnogo uporabnih dovoljenj. Predlanskim je znašala vrednost stavbnih del pri stanovanjskih poslopijih v Ljubljani 46.486.750 din, pri drugih poslopijih pa 16.457.398 din. Lani so znašale investicije za stavbna dela v prvih enajstih mesecih 28.586.340 din. Na nove stavbe odpade samo 23.623.400 din, na adaptacije 2.323.300 in gospodaraka ter druga poslopja 2.639.640 din.

Ti podatki nam kažejo, da je bilo največ denarja investirano v stanovanjske hiše. Kakor navadno so pa tudi lani pri nas zidali največ manjših stanovanjskih hiš. Sezidanih je bilo 114 stanovanjskih hiš, a med njimi jih je bilo nad polovico enonadstropnih, 70, in 29 pritičenih. Dvonnadstropnih hiš je bilo sezidanih samo 29, trinadstropnih 6 in le ena je bila štirinadstropna. Investicije za male stanovanjske hiše morajo biti večje kakor bi bile, če bi zidali večje hiše z enakim številom stanovanj, zato bi bil denar bolj gospodarno uporabljen, če bi zidali donosnejše velike stanovanjske hiše namestu ničic, ki so ideal marsikoga, dokler se ne prepriča, da ni prijetno stanovati v njih kljub navidezni idilčnosti.

Lani je bilo s stavbnimi deli, to je v novih in adaptiranih hišah, pridobljeno mnogo manj stanovanj kakor predlanskim. V prvih 11 mesecih je bilo pridobljenih skupno 355 stanovanj, predlanskim pa vse leto 602 stanovanj. Računati smemo, da je bilo lani vse leto pridobljenih najmanj 200 stanovanj manj kakor predlanskim. Največ je bilo seveda pridobljenih malih stanovanj, ki jih v Ljubljani še vedno ni preveč. Veliko povpraševanje je zlasti po enosobnih stanovanjih, ker so dvošobna stanovanja za marsikatero družino predraga. Mnogi stanovalci, ki ne dobe primernih enosobnih

stanovanj po zmerni ceni, se morajo pogosto nastaniti v prostorih, ki ne zaslužijo imena »stanovanjski prostor«. To velja zlasti za številne barake v predmestjih in kletna ter podstrešna stanovanja po vsem mestu. Lani je bilo pridobljenih 153 enosobnih, 158 dvošobnih, 28 trisobnih, 8 štirisobnih in 5 petšobnih stanovanj. Šestdeseto novo stanovanje je samo eno; časi, ko so posemezniki zahtevali stanovanja s petimi, šestimi in več sobami, so že zdavnaj minili. Pač pa je dandanes precej povpraševanja po samskih sobah, ki jih je še mnogo premalo v novih hišah. Lani sta bili pridobljeni le dve samski stanovanji.

Zaidana površina je bila lani majhna, znašala je skupno pri vseh delih (s prizidavami, prezidavami in gospodarskimi poslopiji vred) le 20.173 kv. m. Prostornina novih in prezidanih poslopij je znašala 149.288 kub. m. Če računamo, da je znašala prostornina približno 150.000 kub. m, je bilo povprečno investirano za kub. m okrog 193 din ali 1450 din za kv. m zaidane površine. Pri vse stavbnih delih so pridobili skupaj 3375 prostorov, med njimi 686 večjih sob in 152 kabinetov. Razveseljivo je, da ima večina novih stanovanj, tudi manjših, kopalnice. V prvem desetletju po vojni so imele le redka stanovanja kopalnice. Lani je bilo pridobljenih skupno 24 kopalnic. V novih, lani sezidanih hišah je tudi 33 zaklonišč, kar je pa mnogo premalo. Zaklonišče bi morala imeti vsa hišna nova hiša.

V primeri s stavbnimi deli pri stanovanjskih hišah je bilo mnogo manj dela pri poslopijih gospodarskega značaja. Takšnih novih poslopij je bilo lani 23, prizidav 29 in 21 prezidav. Pri teh poslopijih so pridobili največ skladišč (42) in raznih pritičen, dalje številne pisarniške prostore (27) in trgovine (12).

V splošnem je bila lanska stavbna sezona v Ljubljani slaba. Značilno je, da se nemirni časi odčitujejo pri nas v stavbni delavnosti vselej bolj kakor v drugih večjih mestih, zato so tudi lani nenormalne razmere vplivale, da je bilo manj dela.

župno glasilo. Predlog so navzoči sprejeli z velikimi simpatijami. Tehtne besede o pomenu tiska in nalogah, ki čakajo jugoslovensko sokolstvo v bodočnosti je spregovoril br. dr. Podkornik iz Grosuplja. V imenu zborovalcev se je zahvalil župnemu poverjeniku br. Smertniku za njegovo veliko in koristno delo starosta br. inž. Stane Jesih, kar so navzoči sprejeli z velikim odobravanjem. Starosta br. Janko Jazbec se je v toplih besedah zahvalil dosedanjemu župni upravi za njeno delo, posebno pa dolgoletnemu tajniku br. Stanetu Flegarju med živahnim odobravanjem zborovalcev.

V teovadnico je medtem prišel viharno pozdravljen starosta br. dr. Viktor Murnik, ki se mu ovacije kar niso hotele početi. Novega starosta je pozdravil br. Jože

Smertnik in sporočil sklep župne skupščine, ki ga je kot preizkušnega sokolskega borca poklicala na čelo župne uprave. Br. Murnik se je v lepem in jedrnatem govoru zahvalil za izkazano zaupanje in med drugim poudaril, da se je vedno rad odzval sokolskemu delu, kadar koli je bilo to potrebno in tako se tudi sedaj povetil delu v župi in sedelovanju vseh župnih edinic in članov župne uprave. Govor br. dr. Murnika so navzoči sprejeli z velikim odobravanjem, potem pa so zapeli »Le naprej brez miru«, nakar je bila krasno uspešna skupščina zaključena. Želimo tudi mladi župni upravi pri njenem delu mnogo trajnih uspehov za napredek sokolske misli v župi in dravski banovini sploh.

Horoskop za tekoči teden

od 13. do 19. januarja 1940 glede na stanje planetov do pozicije solca ob rojstvu

Ljubljana, 13. januarja

Rojeni med 22. januarjem in 19. februarjem v Vodnarju: Rojeni v srednji tretjini znamenja imajo ugoden čas za duševno delo, sicer pa naj čuvajo svoje zdravje. Rojenim v zadnji tretjini pa prete razne neprilike.

Rojeni med 20. februarjem in 20. marcem v Ribah: Teden uspehov s pomočjo protokelje obetajo se uspehi trajnejše vrednosti simpatije pri starejših osebah, koristi v poslih z nepremičninami. Za rojene v zadnji tretjini znamenja teden ne navadnih idej in dogodkov.

Rojeni med 21. marcem in 20. aprilom v Ovnju: Ugoden teden za študij. Verjetno teden ne bo potekel brez žalostnih dogodkov.

Rojeni med 21. aprilom in 21. majem v Biku: Zelo resen čas za vse, zato pazite, da ne boste kaj važnega zamudili ali se v čem prenegirali.

Rojeni med 22. majem in 21. junijem v Dvojčkih: Teden razburjanja, katero lahko zruši odporno slo telesa.

Rojeni med 22. junijem in 21. julijem v Raku: Neugodni aspekti za zdravje in za gospodarske posle, zlasti za rojene po 10. juliju.

Rojeni med 23. julijem in 23. avgustom v Levu: Za rojene v prvi tretjini znamenja kritičen teden za zdravje, posebno ako nimajo zdravega srca. Ostalim ni mnogo boljše, a vendarle lažje.

Rojeni med 24. avgustom in 23. septembrom v Devici: V splošnem kaže dobro za vse, vendarle se ognite priliki za resnejše obračunavanje z drugimi.

Rojeni med 24. septembrom in 23. oktobrom v Tehtnici: Ugoden teden za uspehe v različnih zadevah, če bolezen ne ovira dejavnosti. Za bolne pa tudi kaže na zboljšanje.

Rojeni med 1. oktobrom in 23. novembrom v Škorpijonu: Bodite na oprezo v opravkih z množico in tudi s posemezniki, ako gre za važnejše zadeve. Za zdravje ne kaže najboljšo.

Rojeni med 24. novembrom in 22. decembrom v Strelcu: Rojeni v prvi in drugi tretjini bodo imeli najbrže smoto, a se bodo izmuzali z lastno pametjo.

Rojeni med 23. decembrom in 21. januarjem v Kozorogu: Srečen teden, ki obeta zadovoljstvo v vsem, kar je že pridobljeno. Za nove pridobitve pa ne kaže najboljšo. B. K.

Skupščina Sokolske župe Ljubljana

Za starosta je bil soglasno izvoljen br. dr. Murnik, za načelnika br. Vrhovc in za načelnico s. Mužinova

starost in načelnikov sestavi župno kandidatno listo s preizkušenim sokolskim borcem br. Viktorjem Murnikom na čelu. Tik pred sklicanjem župne skupščine je tako zvana »pozicija« razposlala vsem družtvom in četam v župi neko okrožnico, ki pa je ostala glas vpijočega v puščavi. Vse župne edince so se svedele resnosti položaja, da je čas za osebne ambicije potekel in da je treba pristopiti k resnemu in konstruktivnemu sokolskemu delu. Tako smo mogli na večerajšnji skupščini videti, da je vsem delegatom bilo na srcu, da se s preteklostjo prekinje in prične z novim podvojenim delom za prosep sokolske misli v župi Ljubljana in v sokolstvu sploh.

Telovadnico Narodnega doma, ki so iz nje izšli naši najboljši telovalci in telovalci so zasedli delegati župnih edinic v polnem številu, saj so manjkala samo najoddaljenejša društva, ki niso mogla priti zaradi slabih prometnih zvez. Kmalu po 10. je otvoril skupščino župni poverjenik br. Jože Smertnik, ki je toplo pozdravil zbrane delegate in v jedrnatem govoru orisal sedanji položaj in pozval navzoče brate in sestre naj bo preteklost za vedno pokopana; pred nami so težje in nove naloge, ki jih bo morala izvršiti ljubljanska župa in sokolstvo v dravski banovini. Kratko je razložil položaj župe od njegovega prevzema kot poverjenik do današnje skupščine. Vsi njegovi napori, da se razmere v župi konsolidirajo in da se postavi na čelu župe nova uprava, so rodili zaželen uspeh, kar je dokaz današnja skupščina.

Brat Smertnik je zatem poudaril važnost in naloge sokolstva v sedanjih težkih in resnih časih in pozval vse brate in sestre k vztrajnemu in plodnemu sokolskemu delu. Govor brata Smertnika so navzoči sprejeli z dolgoletnim odobravanjem.

Predsednik meddržubnega odbora starosta Ljubljanskega Sokola br. Janko Jazbec je na kratko poročal o delu za sestavo nove župne uprave, potem pa prečital kandidatno listo. Že pri imenu br. dr. Murnika za župnega starosta so navzoči dele-

gati pritrčili br. dr. Murniku viharne ovacije. Ko je bila prečitana celotna kandidatna lista, je br. Smertnik vprašal ali ima morda še kdo drugo kandidatno listo. Ker ni bilo druge liste, je bila zatem celotna lista nove župne uprave izvoljena soglasno med ponovnimi toplimi in živahnimi ovacijami. Brat Smertnik se je nato zahvalil bratom in sestram za izvolitev župne uprave, ki jamči z imeni, ki so na listi, da se bo delo v župi poživel in da bodo uspehi kmalu vidni.

Nova uprava sokolske župe Ljubljana je sestavljena takole: starosta br. dr. Viktor Murnik (Ljublj. Sokol), 1. podstarosta Janko Jazbec (Ljublj. Sokol), 2. podstarosta inž. Sadař Vinko (Kočevje), 3. podstarosta Anton Knez (Kamnik), načelnik Vrhovc (Ljublj. Sokol), 1. podnačelnik Janez Malnarčič (Ljublj. Sokol), 2. podnačelnik Rudi Berdajc (Sp. Šiška), 3. podnačelnik Mirko Pestotnik (Šmartno), načelnica Eta Mužinova, 1. podnačelnica Majda Slapničarjeva (obe Ljublj. Sokol), 2. podnačelnica Anuška Jugova (Sokol I), tajnik France Ahčin, nam. Rudolf Dočman (oba Ljublj. Sokol), prosvetar Jaka Jesih (Sp. Šiška), nam. prosvetarja dr. Simon Doiar (Ljublj. Sokol), biagajnik Fran Mokoter, nam. Jaka Kosej (oba Ljubljanski Sokol); člani uprave: Mächtigt (Ljublj. Sokol), Mihelečič (Sokol II), Dolinšek (Sp. Šiška), Habjan (Sokol II), Marčan, dr. Prodan, inž. Perko, E. Antosiewicz (vsi Ljublj. Sokol), Tavčar (Rakek), dr. Branko Vrčon (Ljub. Sokol), Urbas (Sokol I), Koch (Zg. Šiška), Dev (Sokol III), Žitnik (Štepanja vas), Bruno Borštnik (Vič), Zalokar (št. Vid). Nadzorni odbor: Furlan (Zg. Šiška), Planinšek (Ljub. Sokol), Kocijan (Sokol II), Magušar (Sokol IV), Rogl (Ljublj. Sokol), namestniki: Stanič Ivan (Sokol II), Knez (Vič), Čebular (Ljublj. Sokol). Častno razsodišče: Ilaš (Moste), Juvan (Sokol IV), dr. Graželi (Ljublj. Sokol), Urbančič (Sokol III), inž. Jesih (Sp. Šiška), namestniki: Strukelj (Sokol II), Mikoletič in Rebek (oba Ljublj. Sokol).

Po izvolitvi je deputacija, ki so bili v njej bratje Ahčin, dr. Vidic in Urbančič, odšla na stanovanje novega staroste br. dr. Murnika, ki mu je sporočila, da ga je skupščina soglasno izvolila za starosto. Do prihoda staroste br. dr. Murnika je bila koristna razprava, ki so v njo posegli navzoči delegati. Starosta br. Janko Jazbec je med drugim govoril o pomenu sokolskega tiska in priporočal, naj bi se tednik »Sokolska volja« sporazumno z vsemi župami dravske banovine proglasil za med-

Ribje olje leči rane

Že pred leti so zdravniki ugotovili, da se rane celijo hitreje, če jih namažemo z maščo, v kateri je nekaj ribjega olja. Na jasnem si pa v tem pogledu niso bili. Šele nedavno so raziskovalci točno dokazali, da ima ribje olje res zdravilno moč, in zdaj ga splošno uporabljajo za odprte rane. Podrobnosti o tem so objavljene v knjigi H. Graupnerja »Zivljenjski eliksirji«.

V ribjem olju so razen vitaminov A in B še nekatere mastne kisline. Ko so iskali sredstvo, ki pospešuje zdravljenje ran so prišli na to, da sta za rane zdravilna vitamina A in B, ki ju pa ne sme biti mnogo. Če pride na rano preveč vitamina A se čeli še počasneje kakor sicer. Tudi same maščobne kisline pospešujejo zdravljenje ran, toda glavna sta pri tem oba vitamini. Čisto ribje olje in iz njega pripravljene maže pa ne učinkujejo blagodejno samo na rano. Pri poskusih so namazali eno izmed dveh med seboj nekoliko oddaljenih ran in obe sta se hitro celili. To je dokaz, da učinkuje ribje olje na ves organizem. Bilo bi pa napačno misliti, da zadostuje kupiti v lekarni ribjega olja in namažati z njim rano. Med podnimimi vrstami ribjega olja je velika razlika. Kdor bi nekritično uporabljal ribje olje, bi našbrž

doživel razočaranje. Nemška farmakološka industrija je preizkusila in izdeluje že mnogo zanesljivih maž.

Prednost novega lečenja ran je v tem, da se vzpodbuja ves organizem, da z lastnimi močmi zaceli rano. Zlasti pri težkih ranah, kakršne nastanejo pri sladkorni bolezni z razpadanjem tkiva, se je dobro obneslo ribje olje, če ni še nastala izpremenba na kosteh. S pomočjo ribjega olja so preprečili zdravniki mnoge operacije. Posebno priporočljivo so obveze z ribjim oljem pri težkih nesrečah. Dr. Graupner omeni celo primer človeka, ki je prišel k zdravniku z osekanim prstom. Prst je imel v žepu. Zdravnik je namočil obvezo v ribje olje in jo obseval nekaj časa z modro lučjo, potem mu je pa priložil prst k roki in ga obvezal. In prst mu je prirasel.

Prehrana v Italiji centralizirana

Na predlog italijanskega ministrskega sveta je Mussolini odločil, da se skrb za prehrano civilnega prebivalstva in vojskstva v Italiji centralizira pri ministrstvu za kmetijstvo in gozdarstvo. S potrebnimi živilni razpolaga Italija v zadostni meri. Razdeljevanje prehrane bo pod nadzorstvom države, da se onemogočijo špekulacije na račun ljudskih množic.

A. E. Fielding 14

Črna mačka prinaša srečo

Roman

— Jaz pa imam, — je posegla vmes Nica ostro. — Še mnogo stvari je, o katerih se moramo pomeniti. Bilo bi nam v veliko olajšanje, gospodična Gaskellova, če bi nam izvolili povedati, kaj ste vzeli iz gornjega predalčka Henryjeve pisalne mize.

Alison se je vzravnila. Bila je zelo sloka in skoraj prevelika za žensko. Njen obraz je bil kakor krinka.

— Lahko noč, gospa Stokesova. Prepričali se boste, da je vse, kar sem vam rekla, čista resnica. Hitela sem sem zato, ker bi ne bilo dobro za Beatrico, če bi vam vsega ne pojasnila. Prosim vas pa, da poprej nikomur ne poveste ničesar o tej zaroki. Če je napisal novo oporoko, bo to itak v nji omejeno. Če se pa na to ni zgodilo, bo Beatrici gotovo ljubše, da zaroka ne bo razglašena.

— Prosim, — je zamrmrala gospa Stokesova. — Zdaj pa moram domov k Beatrici, — je dejala Alison in se obrnila k vratom. Toda Nica je znova spregovorila.

— Nikar ne odidite, gospodična Gaskellova, pose-dite še malo, prosim. Nič se izmed nas ne namerava poklicati policije, toda vedeti moramo, kaj ste vzeli iz predalčka. — Nica je govorila s čisto naravnim glasom. Videla sem vas, vi to veste in tudi drugi so vas videli. Videla sem vas tako... in Nica je pri mizi pokazala, kako odpira predalček, jemlje nekaj iz njega in skriva za nedrja. — Odveč bi bilo zatrjevati nam, da niste ničesar vzeli, — je pripomnila, ko Alison Gaskellova ni črhnila niti besede in ko tudi nobene kretnje ni napravila, da bi stopila od vrat.

— Lahko noč, gospa Stokesova! — je ponovila Alison z mehaničnim glasom in prišla za kljuko. Keith je planil pokonci; neverjetno hitro je bil pri vratih in odprl jih je.

— Strašno je to, — je zašepetal tako, da so vsi slišali, — toda ne dajte se motiti. — Nica je že stala pri vratih ter položila Alison Gaskellovi roko na ramo.

— Če ne izvem, kaj je to bilo... obvestim o tem policijo, — je dejala in njen pogled je jasno pričal, da to ni gola fraza. Henry je bil moj bratranec in vedeti hočem, kaj ga je pripravilo do samomora.

— To ni bil samomor — vsaj namenoma ni bil storjen, — je ugovarjala gospodična Gaskellova.

— Policija domneva, da je bilo nekaj važnega v anonimnem pismu, ki mu je bilo poslano. Tega pisma ni mogoče najti. Mi... njegova rodbina... moramo biti celo hvaležni, če taka stvar ne pride v javnost, moramo pa zvedeti, kaj se je zgodilo

s tistim anonimnim pismom. Ali pa povem preiskovalnemu uradniku, kaj sem videla. Če storim tako, mi bodo drugi, ki so vas videli, pritrjevali.

Eva je vstala. Bila je silno razburjena in radovedna. Kaj je moglo imeti to lepo bitje skupnega z anonimnim pismom? Toda ona ni bila član rodbine. Bila je edini človek v tej sobi, ki ni imel pravice biti tu. Agnes jo je prišla za roko in jo zadržala.

— Ne odidi, Eva, prosim te, ostani še malo, — jo je prosila in Eva je zopet sedla.

Alison je bila zelo blede. Obvladala se je pa kakor vedno, kadar je videla pred seboj drugo žensko.

— Ali naj razumem to tako, da ne boste z nikomur govorili o tem, če izveste, kaj se je zgodilo z anonimnim pismom? Da se bo smatralo to za povsem zaupno obvestilo? — je vprašala.

— Lahko se zgodi tako, — je odgovorila Nica.

— Jaz sem ga vzela, to anonimno pismo, ki mu je bilo poslano. Pokazal mi ga je... ne Beatrici... ko je bil pri nas popoldne na čaju. Bilo je strašno pismo, v katerem mi je nekdo pisal, naj raje neha zahajati v naš dom in k meni... moja sestra v pismu ni bila omenjena... ali pa bo to sporočil njegovi rodbini. Videla sem pismo v priprtem predalčku, spoznala sem ga po posebnih barvi papirja in po pisavi. Takoj mi je šinila v glavo misel, da bo med sodno preiskavo to zlobno pismo prečitano pred vso javnostjo... Casa za razmišljanje nisem imela. Ravnila sem impulzivno in vzela sem ga.

— In kaj se je zgodilo z njim? — je vprašala Nica hladno.

— Sežgala sem ga takoj, čim sva prišli domov. Videli ste me pri tem... — se je obrnila h Keithu. — Odvedli ste Beatrico k divanu in pozvonili ste Parsons, morali ste pa videti, da sem vrgla nekaj v ogenj. V tej sobi vedno gori v peči, ker je hišica tako vlažna.

— Videl sem, da ste vrgli nekaj v ogenj. To je bil papir čudne škrlatne barve. Čudil sem se, kaj neki mora biti to, — je pritrilid Keith.

Nica se je vzgrnila v ustnico.

— Očividno je bilo v tem pismu nekaj zelo važnega, sicer bi se Henry ne bil zastupil, — je pripomnila zamišljeno.

Alison se je naglo vzravnila, kakor da jo je nekdo zadel v živo.

— Nič tako poraznega ni bilo v tem pismu. — V pismu, ki ste ga sežgali? — je vprašala Agnes ogorčeno. — Saj ni bilo vaše, gospodična Gaskellova. Pa tudi, če pojasnujete svoje dejanje s tem, da niste hoteli, da bi se vaše ime izgovarjalo pred sodiščem, niste imeli pravice vzeti a še manj uničiti ga.

— Kakor da bi vsaka izmed vas ne ravnala enako, — se je oglašila Phyllis. — Vsaka izmed nas in vsi smo veseli, da je pismo uničeno in da ni prišlo v roke policiji. V njem je moralo biti nekaj strašnega, kar morda ni kompromitiralo vas, pač pa sira Henryja.